Evoluţii recente în fiscalitatea internaţională şi europeană – ATAD, MLI, CC(C)TB

O serie de inițiative de la nivel internațional vizează modificări în legislațiile fiscale naționale și internaționale și au ca obiective principale adaptarea regulilor fiscale la noile modele de business și contracararea posibilităților de planificare fiscală agresivă. Punctul de plecare pentru o mare parte dintre acestea îl constituie planul de acțiuni elaborat în 2013 de către OCDE, intitulat „Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting” (planul de acțiune BEPS).

Printre cele mai importante inițiative din fiscalitatea internațională se numără Directiva UE 2016/1164 (Anti-Tax Avoidance Directive – ATAD), Instrumentul multilateral OCDE (Multilateral Instrument – MLI), propunerile de directive la nivel UE privind o bază fiscală (consolidată) comună a societăților (Common Corporate (Consolidated) Tax Base – CC(C)TB), precum și inițiativele la nivel OCDE și UE în legătură cu dezvoltarea unor noi reguli pentru impozitarea sectorului digital.

Directiva UE 2016/1164 (Anti-Tax Avoidance Directive – ATAD) face parte dintr-un pachet de măsuri al Comisiei Europene împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale și este o componentă dintr-o serie cuprinzătoare de măsuri avute în vedere în *Planul de acțiune privind impozitarea echitabilă și eficientă a întreprinderilor* – prezentat de Comisie la 17 iunie 2015. Scopul ATAD a fost acela de a oferi un cadru comun la nivelul UE pentru punerea în aplicare a rezultatelor proiectului OCDE/G20 împotriva erodării bazei impozabile și transferului profiturilor (BEPS).

ATAD se adresează contribuabililor supuși impozitului pe profit în cel puțin un stat membru și prevede măsuri ce vizează 5 domenii specifice:

- Limitarea deductibilității costurilor de îndatorare
- Impozitarea la ieșire (exit tax) în cazul transferurilor de active / transferul rezidenței fiscale / activității unui sediu permanent
- Regula generală anti-abuz
- Reguli privind societățile străine controlate (CFC)
- Reguli privind combaterea tratamentului neuniform al instrumentelor sau entităților financiare hibride.

În prezent, la un an de la adoptarea ATAD, la nivel UE a avut loc adoptarea unei noi directive, Directiva 2017/952 (ATAD II), care aduce modificări față de ATAD cu privire la regulile referitoare la combaterea tratamentului neuniform al instrumentelor sau entităților financiare hibride.

Ce s-a întâmplat în România? Primele patru măsuri ale ATAD I (toate, mai puțin regulile privind tratamentul instrumentelor/entităților hibride) au fost transpuse în Codul Fiscal începând cu 1 ianuarie 2018 – cu un an înainte de termenul impus în cuprinsul Directivei. Pentru ATAD II (ce vizează regulile privind tratamentul neuniform al elementelor hibride), primul termen de transpunere în legislația statelor membre este 31 decembrie 2019. ATAD II nu a fost încă transpusă în legislația din România.

Dacă vorbim de MLI (Instrumentul multilateral OCDE-Multilateral Instrument),acesta a fost dezvoltat și negociat într-un grup de țări constituit la nivelul OCDE și are drept scop implementarea măsurilor din cadrul pachetului BEPS, referitoare la tratatele de evitare a dublei impuneri printr-o operațiune comună care să evite necesitatea negocierilor bilaterale între state.

MLI va duce la modificarea modului de aplicare a mii de

tratate bilaterale de evitare a dublei impuneri, implementând măsuri anti-abuz precum cele privind prevenirea acordării în situații neadecvate a beneficiilor rezultate din tratatele de dublă impunere.

MLI a fost semnat de România în 2017, însă nu a fost și ratificat. Prin urmare, nu este deocamdată aplicabil în legătură cu tratatele de dublă impunere încheiate de România.

În ceea ce privește CCTB și CCCTB (Common Corporate (Consolidated) Tax Base – CC(C)TB), acestea reprezintă două propuneri de Directive UE legate de: armonizarea la nivelul statelor membre a regulilor de calcul a bazei de impozitare supuse impozitului pe profit (dar nu și a cotei de impozitare), precum și introducerea de reguli privind consolidarea fiscală din punct de vedere al impozitului pe profit și repartizarea veniturilor la nivelul entităților unui grup pe baza unei formule de calcul.

Printre avantajele și obiectivele urmărite deintroducerea CCTB și CCCTB se numără:

- reducerea semnificativă a costurilor administrative și a obstacolelor pentru companiile transfrontaliere din UE;
- oferirea posibilității la nivelul companiilor de a compensa profiturile obținute într-un stat membru UE cu pierderile obținute într-un altul;
- asigurarea unui sistem stabil și transparent la nivelul UE;
- asigurarea unei certitudini juridice sporite la nivelul companiilor;
- reducerea obstacolelor fiscale (cum ar fi dubla impunere) sau combaterea practicilor de evitare a impozitării, stimularea investițiilor în cercetare și dezvoltare etc.

Toate aceste inițiative din fiscalitatea internațională și europeană pot avea un impact semnificativ atât la nivelul

companiilor (care pot fi puse în situația de a-și regândi modelul operațional și cel de finanțare), precum și la nivelul statelor care vor implementa respectivele măsuri fiscale.

Astfel, este sigur că statele respective vor fi nevoite să preîntâmpine impactul acestor măsuri din perspectiva atragerii de investiții și dezvoltării mediului de afaceri, într-o economie globală în care întreprinderile multinaționale se adaptează din ce în ce mai rapid modificărilor legislative. Rămâne de văzut în ce măsura (și cu ce viteză) se va adapta legislația fiscală din România la ceea ce oferă peisajul fiscal global, în ideea de a beneficia de oportunități și de a atrage într-o mai mare măsură investiții străine (care vor genera un impact pozitiv mai mult decât necesar la nivel macroeconomic).

Autor: Andra Cașu, Partener Asociat, Departamentul de Asistență Fiscală și Juridică, EY România

Despre EY România

EY este una dintre cele mai mari firme de servicii profesionale la nivel global, cu 260.000 de angajaţi în peste 700 de birouri din 150 de ţări şi venituri de aproximativ 34,8 miliarde de USD în anul fiscal încheiat la 30 iunie 2018. Reţeaua noastră este cea mai integrată la nivel global iar resursele din cadrul acesteia ne ajută să le oferim clienţilor servicii prin care să beneficieze de oportunităţile din întreaga lume. În România, EY este liderul de pe piaţa serviciilor profesionale încă de la înfiinţare, în anul 1992. Cei 800 de angajaţi din România şi Republica Moldova furnizează servicii integrate de audit, asistenţă fiscală, asistenţă în tranzacţii şi servicii de asistenţă în afaceri către companii multinaţionale şi locale. Avem birouri în Bucureşti, Cluj-Napoca, Timişoara, Iaşi şi Chişinău. EY România s-a afiliat în 2014 singurei competiții de nivel mondial dedicată antreprenoriatului, EY Entrepreneur Of The Year. Câștigătorul ediției locale reprezintă România în finala

mondială ce are loc în fiecare an în luna iunie la Monte Carlo. În finala mondială se acordă titlul World Entrepreneur Of The Year. Pentru mai multe informaţii, vizitaţi pagina noastră de internet: www.ey.com